

TORAH OHR • THE CHASSIDISHE PARSHA

פרשת לך לך

Parshas Lech Lecha

The 6 maamarim of Torah Ohr on the parsha.

The Hebrew and the translation

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/lech-lecha/

Contents

PARSHAS LECH LECHA

Maamar 1	(ענין לך לך וילך למסעיו ממטה למעלה מלמעלה...)	3
	The subject of “Go forth”: “And he went on his journeys,” from below upward and from above downward	
Maamar 2	. פ”י מגן אברהם. דהנה נודע שאברהם הוא...	16
	“I am a shield to you”: the meaning of “Shield of Avraham”	
Maamar 3	ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם...	19
	Your name shall no longer be called Avram	
Maamar 4	והבדילה הפרוכת לכם	26
	“And the curtain shall separate for you”	
Maamar 5	שרי אשתך לא תקרא שמה שרי כי שרה שמה וגו’	40
	Sarai your wife: you shall not call her name Sarai	
Maamar 6	בעצם היום הזה נימול אברהם וגו’	43
	On that very day Avraham was circumcised	

(ענין לך לך וילך למסעיו ממטה למעלה מלמעלה...)

The subject of “Go forth”: “And he went on his journeys,”
from below upward and from above downward

1 (ענין לך לך וילך למסעיו ממטה למעלה מלמעלה למטה כו' לה' הנראה כו' לה' סתם)

(The subject of “Go forth” [Lech Lecha]; “And he went on his journeys” — from below upward, from above downward, etc.; “to Havayah who appeared,” etc.; “to Havayah,” unqualified.)

2 הנה אברם הוא השכל הנעלם מכל רעיון א"ב [אב] ר"ם וצ"ל בבחי' גילוי דהיינו להיות סדר השתלשלות

מבחי' חכים ולא בחכמה ידיעה בבחי' ירידה ממדרגה למדרגה עד סוף כו'

Now, Avram is the intellect hidden from all thought — av ram, “exalted father”; and it must come to be in a state of revelation, that is, that there be the ordered chain of descending worlds (hishtal-shelus) from the level of “wise, but not with a knowable wisdom,” in the manner of descent from level to level, down to the end, etc.

והתכלית הוא להיות גילוי בבי"ע ג"ע [גן עדן] עליון ותחתון תענוג הנבראים שיוכלו לקבל גילוי התענוג כו'.

And the purpose is that there be revelation in [the worlds of] Beriah, Yetzirah and Asiyah — the upper and lower Gan Eden, the delight of the created beings — so that they may receive the revelation of the delight, etc.

3 וזהו ענין חסד אתגלי בפומא דאמה להיות גילוי ההשפעה בבחי' התקשרות והוא יושב פתח האהל כו'.

And this is the meaning of “Chesed is revealed in the mouth of the amah [the organ of the covenant]”: that there be a revelation of the flow of influence in the manner of connection; and “he was sitting at the entrance of the tent,” etc.

אך גילוי זה הוא ע"י צמצומים והעלם בחי' חשך דיצחק ויהי ערב ויהי בקר יום א'

But this revelation comes through contractions (tzimtzumim) and concealment — the level of the darkness of Yitzchak — “And there was evening and there was morning, one day,”

כדי להיות בחי' יש ובו יהיה יום אחד המשכת אחד שיהיה היש בטל דהיינו שיהיה בחי' יש ובטל כו'.

so that there be the level of a [created] something (yesh), and in it there will be “one day” — the drawing down of “One” — that the something be nullified; that is, that there be the level of something and [yet] nullified, etc.

4 והנה להיות גילוי זה צ"ל מצות מילה להסיר ערלה היא קליפת נוגה החופפת כו' שלא יהיה לה יניקה שא"א להמשיך בחי' גילוי בעודה שם כ"א כשיעור חיותה כו'.

Now, for this revelation to be, there must be the mitzvah of circumcision, to remove the foreskin, which is kelipas nogah that covers over [it], etc., so that it draw no nourishment; for it is impossible to draw down the level of revelation while it is there, except to the measure of its life-force, etc.

ולכן כתיב אחר מצות מילה כי אב המון גוים שלכאורה אינו מובן מה ענין גוים לכאן

Therefore it is written after the mitzvah of circumcision, “For [I have made you] the father of a multitude of nations” — which at first glance is not understood: what do nations have to do with this?

אלא שנעשה כח הבירור ע"י גילוי זה כי למה הצדיקים דומים בפני השכינה כנר בפני האבוקה שנכללים בבחי' בטול באבוקה.

Rather, the power of refinement comes about through this revelation; for “To what are the righteous comparable before the Shechinah? Like a candle before a torch,” in that they are absorbed, in a state of self-nullification (bittul), into the torch.

5 ואמרו גלו לאדום כו' כי לא גלו אלא כדי שיתוסף עליהם גרים והן הניצוצות שבק"נ [שבקליפת נוגה] שבמאכלים ומשקים שמתעלים להתכלל בקדושה מפני גילוי שכינה שע"י"ז הם בטלים ונכללים כנר בפני אבוקה כו'.

And [the Sages] said, “They were exiled to Edom,” etc.; for “they were exiled only so that converts would be added to them” — and these are the sparks within kelipas nogah that are in foods and drinks, which are elevated to be absorbed into holiness because of the revelation of the Shechinah, through which they are nullified and absorbed, like a candle before a torch, etc.

6 וזהו ענין פי זו ויאמר ה' אל אברם א"ב [אב] ר"ם שיהא יורד ומשתלשל בבחי' גילוי כדי להיות תיקון ובירור

And this is the meaning of this passage, "And Havayah said to Avram" — av ram — that it should descend and come down by stages in a state of revelation, so that there be rectification and refinement.

כי עד אברם הי' [היה] שבה"כ [שבירת הכלים] דור המבול כו'. ומאברם מתחיל עולם התיקון לך לך יציאת שם מ"ה [שם מ"ה] המתקן ומברר כו'.

For until Avram there was the shattering of the vessels — the generation of the Flood, etc. And with Avram begins the World of Rectification: "Go forth" (lech lecha) — the emergence of the Name Mah, which rectifies and refines, etc.

וצ"ל ירידה אחר ירידה מא"ב [מאב] ר"ם בחי' יסוד אבא עד אל הארץ בחי' מל'. אשר אראך.

And there must be descent after descent, from av ram — the level of Yesod of Abba — down to "the land," the level of Malchus. "That I will show you."

פי' אראה ואגלה אותך בעצמך כלומר שאתה תבא לידי התגלות במצות מילה. והיה שמך אברהם אב המון גוים כו':

This means: I will show and reveal you yourself; that is, you will come to be revealed through the mitzvah of circumcision. "And your name shall be Avraham, [for I have made you] the father of a multitude of nations," etc.

7 והנה לפי"ז [לפי זה] היא ירידה להיות מא"ב [מאב] ר"ם אברהם. אך הענין מה שנתוסף לו ה' הוא ה' עילאה ובזוהר אי' [איתא] גבי ועבד הלוי הוא.

Now, according to this, it is a descent to become Avraham from av ram. But the point is that what was added to him, the hei, is the upper hei; and in the Zohar it is stated on "And the Levite shall perform the service, he":

הוא דא עתיקא שהתגלות עתיק הוא בכינה דוקא ולא בחכמה כי חכמה נקי' עדן ואין שם התגלות עתיק "He" — this is Atika; that is, the revelation of Atik is specifically in Binah and not in Chochmah; for Chochmah is called Eden, and there is no revelation of Atik there,

כי עתיק הוא מקור התענוגים והתענוג הוא למעלה מן החכמה ובחכמה עצמה שהיא בחי' נקודה עדיין לא בא לידי גילוי כ"א

for Atik is the source of delights, and delight is above Chochmah; and in Chochmah itself, which is the level of a point, it has not yet come to revelation, except

ע"י בינה נקודה בהיכלא נקבה תסובב גבר שמקבלת הארת עתיקא. והענין כנודע שלהיות התפשטות [התפשטות] וירידת המדרגות [המדרגות] הוא דוקא ע"י בחי' ומדרגה יותר עליונה כו':

through Binah — “a point in a palace”; “a female shall encompass a male” — for it receives the light of Atika. And the explanation, as is known, is that for there to be an expansion and descent of the levels, this comes specifically through a level and rank that is higher still, etc.

8 ולהבין זה היטב הנה כתיב בשלמה וידבר שלשת אלפים משל. הענין הוא כמו שאנו רואין שהחכם אף שיודע דבר חכמה בעצמו אעפ"כ [אף על פי כן] אינו יכול להסביר החכמה ההיא לזולתו עד שקודם

To understand this well: it is written of Shlomo, “And he spoke three thousand parables.” The explanation is as we see, that a wise man, even though he himself knows a matter of wisdom, nevertheless cannot explain that wisdom to another until, before

שהוא מסביר צריך לקשר דעתו בחזק ולהתיישב איך ומה שיכול להסביר ולהשתלשל למטה בדברים תחתונים ולהלבישם במשל דהיינו שיהי' [שיהיה] יכול למצוא דבר החכמה ההיא גם בדברים תחתונים.

he explains [it], he must bind his mind firmly and settle [his thought on] how and what he can explain, and [how to] bring [it] down by stages into lower matters and clothe them in a parable; that is, that he be able to find that matter of wisdom also in lower things.

כי לזה צריך חכם גדול שיוכל להלביש חכמתו גם בדברים תחתונים שלמטה ממנו. רק שלמה המלך ע"ה [עליו השלום] ברוב בינתו היה יכול למצוא שלשת אלפים משל

For this a great sage is needed, who can clothe his wisdom even in lower matters that are beneath him. Only King Shlomo, peace be upon him, in the abundance of his understanding, could find three thousand parables,

דהיינו ג' אלפים מדרגות שלמטה ממנו גם שם היה יכול למצוא ולהראות אותו דבר חכמה בעצמה שהיה יודע.

that is, three thousand levels beneath him; even there he could find and show that very matter of wisdom that he knew.

לכן כשנצרך להשתלשל המדרגה שתהיה ההתבוננות בהרחבה צריך שיהיה מן מקור עליון הגבוה ביותר מבחי' חכמה ואז יכול להיות התגלות בינה

Therefore, when the level must come down by stages so that the contemplation be in breadth, it must come from a higher source, loftier than the level of Chochmah, and then there can be the revelation of Binah.

אבל מן חכמה עצמה אין יכול לירד להשתלשל ממנה בחי' בינה רק שרש בינה והתגלותה היא התגלות עתיק בה ועיי' נשתלשלה ונתגלה בהרחבה.

But from Chochmah itself the level of Binah cannot descend and come down by stages; rather, the root of Binah and its revelation is the revelation of Atik within it, and through [this] it came down by stages and was revealed in breadth.

9 ואף כאן להיות הארת הבינה אורך ורוחב מבחי' יו"ד חכמה בחי' נקודה כו' הוא עיי' גילוי בחי' עליונה יותר היא בחי' עתיק בחי' קוצו של יו"ד שעיי' מתפשט היו"ד בה"א [באות ה"א].

So too here: for there to be the light of Binah, [with its] length and breadth, from the level of the yud — Chochmah, the level of a point, etc. — this comes through the revelation of a higher level still, namely the level of Atik, the level of the tip of the yud, through which the yud expands into the hei.

וכמבואר בפרדס שהיו"ד יש לו ג' קוצין ומקוץ התחתון נמשך הה' ובקוץ התחתון יש בחי' הקוץ העליון

And as is explained in the Pardes, the yud has three tips; from the lower tip the hei is drawn forth, and within the lower tip there is [something of] the level of the upper tip.

ונמצא שיש הארת קוץ העליון בבינה ולכן ירידה זו היא בחי' עילוי מאוד שנמשך אור הכתר ולכן וילך למסעיו מנגב.

It follows that there is a light of the upper tip in Binah. Therefore this descent is a very great elevation, for the light of Keser is drawn down. And therefore, "And he went on his journeys from the Negev" —

חסד. ועד בית אל. מל'. מלמעלה למטה. ומלמטה למעלה. מלה' הנראה כו' עד לה' סתם:

Chesed — "and as far as Beis El" — Malchus: from above downward, and from below upward; from "to Havayah who appeared," etc., to "to Havayah," unqualified.

10 והנה להבין זה בעבודה הנה אמרו נובלות חכמה של מעלה תורה שהתורה שהיא בדברים גשמיים היא מבחי' חכים ולא בחכמה ידיעא כי

Now, to understand this in [terms of] divine service: [the Sages] said, "The fallen fruit of the wisdom above is Torah"; that is, the Torah, which is [clothed] in physical things, is from the level of "wise, but not with a knowable wisdom." For

הנה חכמה עליונה אין לה השגה רק דוקא בהתלבשותה בדברים גשמיים שאזי בלקיחת האתרוג עד"מ מאחר שהחכמה מלובשת בו ה"ז [הרי זה] כאלו אוחו בחכמה העליונה.

the supernal Chochmah cannot be grasped except specifically through its being clothed in physical things; so that in taking the esrog, for example, since the wisdom is clothed in it, it is as though one grasps the supernal Chochmah.

11 והנה המשכת חכמה עליונה בדברים גשמיים הוא ע"י אור הכתר כי אורייתא מחכמה נפקת בבחי' גילוי

Now, the drawing down of the supernal Chochmah into physical things is through the light of Keser; for "the Torah comes forth from Chochmah" in a state of revelation,

אבל מקורה הוא למעלה שתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן הם תר"ך עמודי אור והוא מארחין לבנונית דגלגלתא בחי' כתר שהוא מלי דא"ס ועי"ז נמשך למטה כ"כ [כל כך].

but its source is higher: for the 613 mitzvos of the Torah and the seven of the Rabbis are the 620 pillars of light, and it [comes] from "the paths of the whiteness of the Skull (Gulgalta)," the level of Keser, which is the Malchus of the Infinite One (Ein Sof); and through this it is drawn so far down.

12 ולכן גילוי חכמה עליונה המלובשת בפי' קדש עד"מ הוא יותר מגילוי החכמה עצמה במקומה העליון לפי שנמשך ע"י הכתר שלמעלה מהחכמה.

Therefore the revelation of the supernal Chochmah that is clothed in the passage of "Kadesh," for example, is greater than the revelation of Chochmah itself in its supernal place, because it is drawn [down] through Keser, which is above Chochmah.

ולכן נעשה יחוד עליון ע"י דברים גשמיים כמו ע"י צדקה נעשה יחוד עליון באצ"י למעלה מג"ע [מגן עדן]
תענוג הנשמות

Therefore a supernal unification is brought about through physical things; as through charity (tzedakah) a supernal unification is brought about in Atzilus — above Gan Eden, the delight of the souls,

שהוא בבריאה ומל' דאצילות נעשה עתיק דבריאה כו' שמצדק נעשה צדקה ד נעשה ה כמ"ש בזהר עד
לא קבילת דכר כו'.

which is in Beriah — and Malchus of Atzilus becomes the Atik of Beriah, etc.; so that from tzedek comes tzedakah — the dalet becomes a hei — as is written in the Zohar, "As long as she has not received a male," etc.

13 ולכן לא נאמר בתורה מעלת אברהם שהיה מאכיל אורחים כו' עד שבא לאצ"י [לארץ ישראל] ולא בחו"ל
[בחוץ לארץ] הגם שכבר היה בן ע"ה כו'

Therefore the Torah does not state the virtue of Avraham, that he would feed guests, etc., until he came to the Land of Israel, and not outside the Land, even though he was already seventy-five years old, etc.

אלא שמתחלה אף אם היה עושה לא היה ממשיך כלום ולא היה נוגע ליחוד עליון עד שויאמר ה' אל
אברם במאמר זה ויאמר ה' מאציל עליון המשיך אל א"ב [אב] ר"ם לך לך כו'

Rather, at first, even if he did [so], he did not draw down anything and did not touch the supernal unification, until "And Havayah said to Avram" — with this utterance, "And Havayah said," the supernal Emanator drew down to av ram "Go forth," etc.,

להיות ירידה והשתלשלות כו' ואזי נמשך להיות יחוד עליון תלוי במעשה התחתונים ועיקר גילוי
היחוד הוא ע"י התורה.

for there to be descent and hishtalshelus, etc.; and then it was drawn down so that the supernal unification depends on the deeds of those below; and the main revelation of the unification is through the Torah.

אך האבות עשו הכנה לבחי' התורה כמ"ש ותורה שם בישראל ע"י ישראל. כי ע"י אברהם נמשך קו ימין חסד כו'.

But the Patriarchs made a preparation for the level of the Torah, as it is written, "And He placed Torah in Israel" — through Israel. For through Avraham the right line, Chesed, was drawn down, etc.

וזהו ענין ס' בראשית שאין בו מצות התורה רק פ' אברהם ופ' יצחק כו' שהם קודם התורה והם הם שהמשיכו להיות בחי' התורה כו':

And this is the meaning of the book of Bereishis, in which there are no mitzvos of the Torah, only the portion of Avraham and the portion of Yitzchak, etc., which are before the Torah; and they are the ones who drew down [so] that there be the level of the Torah, etc.

14 אך לפי זה צריך להבין מדוע לא זכו ישראל לקבל התורה עד שהיו בגלות מצרים וימררו בחומר ובלבנים הלא כבר זכו ע"י אבות.

But according to this, it must be understood why Israel did not merit to receive the Torah until they were in the exile of Egypt, "and they embittered [their lives] with mortar and with bricks"; had they not already merited [it] through the Patriarchs?

וגם איך היה יכול לעשות כל היחודים קודם שנימול כי המילה ניתנה לו אח"כ כשהיה בן צ"ט שנה.

And also, how could he [Avraham] perform all the unifications before he was circumcised, since circumcision was given to him afterward, when he was ninety-nine years old?

רק דאיתא קיים אברהם כל התורה כולה ואיך הניח תפילין אשר נזכר שם יציאת מצרים ואז עדיין לא היה כלל גלות מצרים. אך באמת יש פנימי [פנימיות / פנימית] וחיצוני והקיום שלו היה בפנימי [בפנימיות / בפנימית].

Yet it is stated that Avraham fulfilled the entire Torah — and how did he put on tefillin, in which the Exodus from Egypt is mentioned, when there was as yet no exile of Egypt at all? But in truth there is an inner dimension and an outer dimension, and his fulfillment was in the inner dimension.

15 ויאמר הוי"ה היינו התגלות והמשכת אא"ס [אור אין סוף] כ"ע [כתר עליון] מלמעלה למטה בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] אבל שיוכל להתגלות גם בחיצונית שיהיה בדבר גשמי בקלף ממש גילוי אלקות כנ"ל.

"And Havayah said" means the revelation and drawing down of the Infinite Light (Or Ein Sof), the supernal Keser, from above downward, in the inner dimension. But that it can be revealed also in the outer dimension — that in a physical thing, in actual parchment, there be a revelation of G-dliness, as explained above —

אין זה דרך השתלשלו' [השתלשלות] רק ע"י וימררו חייהם כו' בכל עבודה קשה נעשה התגלות מבחי' למעלה מהשתלשלות

this is not by way of hishtalshelus; only through "And they embittered their lives," etc., "with all hard labor," does a revelation come about from the level that is above hishtalshelus,

כי אז יוכל להתגלות גם למטה מהשתלשלות כי שם מעלה ומטה שוין גם חכמה לבחי' עשי' [עשיה] יחשב כולם בחכמה עשית.

for then it can be revealed also below hishtalshelus; for there, above and below are equal — even Chochmah is reckoned as the level of Asiyah: "You made them all with wisdom."

16 וזהו כי עגולי אריך מקיפיי' [מקיפים] רגלי עשיי' [עשייה] היינו שההמשכ' [שההמשכה] והתגלות הוא מן מקיף עליון הכולל אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] כו' ואז יוכל להשתלשל רצונו ית' גם בדבר גשמי בקלף וכדומה.

And this is [the meaning of] "for the circles of Arich encompass the feet of Asiyah": that is, the drawing down and revelation is from the supernal encompassing [light] that includes [the worlds of] Atzilus, Beriah, Yetzirah and Asiyah, etc.; and then His will, blessed be He, can descend by stages even into a physical thing, into parchment and the like.

אבל אברהם לא המשיך רק בבחי' פנימית מלמעלה לכן לא הי' [היה] עדיין התגלות במעשי המצות בגשמיות ממש בבחי' [בבחינת / בבחינה] חיצונית רק הקיום שלו כל התורה היה בבחי' פנימית.

But Avraham drew down only in the inner dimension, from above; therefore there was not yet a revelation in the actual physical performance of the mitzvos, in the outer dimension; rather, his fulfillment of the whole Torah was in the inner dimension.

17 וכשהיה בן צ"ט ניתנה לו במתני' [במתנה] מצות מילה במעשה ממש בכדי שיולד ממנו יצחק שיצא מאתו

אח"כ יעקב תמים ובניו יקבלו התורה בהתגלות חיצונית מצות מעשה ממש

And when he was ninety-nine, the mitzvah of circumcision in actual deed was given to him as a gift, in order that Yitzchak be born from him, from whom Yaakov the wholehearted would afterward come forth, and his sons would receive the Torah in outward revelation — mitzvos of actual deed.

לכן לא קבל אברהם התורה לפי שיצא ממנו ישמעאל וכי רק אחר שנימול ונולד יצחק אחר המילה אז

יוכל להוליד יעקב תמים אשר קבלו בניו התור' [התורה] במצו' [במצות] מעשה.

Therefore Avraham did not receive the Torah, because Yishmael came forth from him, etc. Only after he was circumcised and Yitzchak was born after the circumcision could he then father Yaakov the wholehearted, whose sons received the Torah in mitzvos of deed.

הארה מן העגולי' כו' אף בבחי' חיצונית כי לנגדו למעלה מן השתלשלות מעלה ומטה הכל חד כו'

[This is] a light from the circles, etc., [shining] even in the outer dimension; for before Him, above hishtalshelus, above and below are all one, etc.

(ועמ"ש ע"פ משה ידבר שם נת' [נתבאר] היטב ההפרש בין מה שקיים אברהם כל התורה כו' למ"ת [למתן

תורה] עולה בקנה א' עם מ"ש כאן):

(And see what is written on [the verse] "Moshe would speak": there the difference between Avraham's fulfilling the whole Torah, etc., and the Giving of the Torah is well explained, and it accords with what is written here.)

18 וזהו הוא עשנו ולא אנחנו ולו קרי בוי"ו וכתוב לא באל"ף וביאור הענין כי איך יכול להיות שנהי' אנחנו עמו על ידי השתלשלות רק כי הוא עשנו ולא באל"ף זהו בחי' כתר

אנחנו עמו על ידי השתלשלות רק כי הוא עשנו ולא באל"ף זהו בחי' כתר

And this is [the meaning of] "He made us, and not we [ourselves]": the word lo is read with a vav and written with an alef. And the explanation of the matter: for how can it be that we would be "His people" by way of hishtalshelus? Only because "He made us," and lo with an alef — this is the level of Keser,

כי א' רישא דאתון כתר ועי"ז יכול להיות ולו בוי"ו אנחנו עמו כי מאחר שזהו למעלה מן השתלשלות

הארתו יכול להיות גם למטה מן השתלשלות.

for alef is the head of the letters — Keser; and through this there can be "and we are His" (lo, with a vav), "His people"; for since this is above hishtalshelus, its light can be also below hishtalshelus.

19 ולכן כשנתנה התורה ונצטוו מצות במעשה ממש מצוה הראשונה היא מתחלת באל"ף אנכי כו'. כי שיקויים המצות במעשה ויעשה יחודים

Therefore, when the Torah was given and they were commanded mitzvos in actual deed, the first commandment begins with an alef: "I (Anochi)," etc. For that the mitzvos be fulfilled in deed, and that one bring about unifications

ע"י קיום מצות במעשה אי אפשר רק שיתגלה הארה מבחי' כתר כו' לכן מצוה ראשונה מתחלת באל"ף בחי' כתר הארה מלבנונית הכתר כו'.

through fulfilling mitzvos in deed, is impossible unless a light from the level of Keser is revealed, etc.; therefore the first commandment begins with alef — the level of Keser — a light from the whiteness of Keser, etc.

20 וזהו ואברם בן ע"ה שנה בצאתו מחרן היינו כי ממוחין למדות צריך לילך דרך הגרון ואחר שירד ממדרגת מוחין ועדיין לא נעשו מדות קודם שיבאו להלב נק' אז חרן וכשהיה אברם בן ע"ה

And this is [the meaning of] "And Avram was seventy-five years old when he left Charan": that is, from the intellect (mochin) to the emotive attributes (middos) one must pass by way of the throat; and after it has descended from the level of the mochin but has not yet become middos, before they reach the heart, it is then called Charan. And when Avram was seventy-five —

היינו ז"פ [ז' פעמים] עשר בחי' חיצוני' וה' חסדי' [חסדים] בחינת פנימי' [פנימיות / פנימית] יצא מחרן שבא הארה והתגלות מחכמה למדות.

that is, seven times ten, the outer level, and five chasadim, the inner level — he left Charan; for a light and revelation came from Chochmah to the middos.

21 והנה כמו שאיתא רישא דעשו בעטפוי דיצחק כמו"כ [כמו כן] קודם הבירור הי' [היה] לוט כלול באברהם בקדושה

Now, just as it is stated that "the head of Eisav [rested] in the bosom of Yitzchak," so too before the refinement, Lot was included within Avraham in holiness,

כמו סיגים אשר קודם הצירוף ובירור מעורבים הם עם זהב. ולו"ט בגי' [בגימטריא] מ"ה [שם מ"ה] אחורי' [אחוריים] דשם מ"ה [שם מ"ה].

like dross that, before the smelting and refining, is mixed with gold. And Lot is numerically [equal to] Mah — the back of the Name Mah.

אך הוא מקור חו"ב [חכמה ובינה] דקליפה לכן נקי לוט לשון קללה ולכן הלך לוט את אברהם קודם הבירור

But he is the source of the Chochmah and Binah of kelipah; therefore he is called Lot, a term of curse; and therefore Lot went with Avraham before the refinement.

ולכן יצא מלוט עמון ומואב אשר יצאה מהם רות המואביה ונעמה העמוני כי מואב חכ' [חכמה] דקליפה ונעמה הוא לשון נועם בינה התגלות עתיק בבינה

And therefore from Lot came Ammon and Moav, from whom came Rus the Moabite and Naamah the Ammonite; for Moav is the Chochmah of kelipah, and Naamah is a term of pleasantness (noam) — Binah, the revelation of Atik in Binah.

וע"י בירור יצאה רות המואביה ונעמה העמוני מן חו"ב [חכמה ובינה] דקליפה ואחר הבירור נפרדו סגי לוט מאברהם:

And through refinement, Rus the Moabite and Naamah the Ammonite came forth from the Chochmah and Binah of kelipah; and after the refinement, the dross of Lot separated from Avraham.

22 ויאהל אברם עד מקום שכם כתפין חו"ג [חסד וגבורה] דנוק' [דנוקבא] ואלון מורה ת"ת [תפארת] דנוק' [דנוקבא] כי כל המשכות והתגלות היי [היה] אברהם ממשיך להמלכות מן שכל הנעלם לכן אמר לו ישמעאל יחיה לפניך

"And Avram pitched his tent as far as the place of Shechem" — [Shechem meaning] shoulders: the Chesed and Gevurah of Nukva; "and Elon Moreh" — the Tiferes of Nukva. For all the drawings-down and revelation, Avraham would draw down to Malchus from the hidden intellect. Therefore he said, "If only Yishmael might live before You!"

כי אחרי שנקרא אברהם בה"א [באות ה"א] שע"י המשיך התגלות בבחי' מלי' ונתנה לו המילה היי [היה] יכול להעלות נצוצות כנר בפני אבוקה שיהיו נכללי' [נכללים] בבחי' מלי' כו' וכמ"ש ואת הנפש אשר עשו וכו'.

For after he was called Avraham, with a hei, through which he drew down revelation into the level of Malchus, and circumcision was given to him, he was able to elevate sparks, like a candle before a torch, so that they be absorbed into the level of Malchus, etc.; as it is written, "and the souls that they had made," etc.

גם שרי היתה נקראת מקודם ביו"ד מורה על צמצום ואח"כ כשהיתה צריכה להוליד את יצחק היתה נק' בה"א [באות ה"א] בהרחבה להורות על המשכה והתגלות.

Also Sarai was at first called [by a name ending] with a yud, indicating tzimtzum; and afterward, when she was to give birth to Yitzchak, she was called with a hei, expansively, to indicate drawing down and revelation.

וזהו ויקרא שם אברם בשם ה'. ויקרא היינו המשכה מא"ב [מאב] ר"ם שכל הנעלם המשכ' מיסוד אבא לע"ס [לעשר ספירות] דנוק' [דנוקבא] הנק' שם ה' כו':

And this is [the meaning of] "And Avram called there in the Name of Havayah." "And he called" means drawing down from av ram, the hidden intellect: a drawing down from Yesod of Abba to the ten Sefiros of Nukva, which are called "the Name of Havayah," etc.

. פי' מגן אברהם. דהנה נודע שאברהם הוא...

“I am a shield to you”: the meaning of “Shield of Avraham”

1 (אנכי מגן לך). פי' מגן אברהם. דהנה נודע שאברהם הוא בחי' חסד גדול עד מאד בלי שום מונע וכולם טובים בעיניו והוא רק טוב

(“I am a shield to you.”) This means “the Shield of Avraham.” For it is known that Avraham is the level of an exceedingly great Chesed (kindness), without any restraint at all; all are good in his eyes, and he is only good.

ולכן אמר לו ישמעאל יחיה לפניך שפי' שיחיה לעד לפניך שהוא בחי' א"ס בלי גבול ואעפ"י [ואף על פי]

Therefore he said, “O that Yishmael might live before You,” which means that he should live forever before You, which is the level of the endless (ein sof), without limit. And even though

שהוא יודע מהו ישמעאל אעפ"י [אף על פי כן] מחמת חסד גדול וטובו הגדול רוצה שיחיה ולא זו בלבד אלא שרצה שיחיה לחסד בלי גבול.

he knows what Yishmael is, nevertheless, because of [his] great kindness and his great goodness, he wants him to live; and not only this, but he wanted him to live by a kindness without limit.

2 וזהו דאיתא לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל ויצא מחמת רוב חסדו. אבל באמת אין מהראוי כן.

And this is what is taught: “Not like Avraham, from whom Yishmael came forth”; and he came forth because of the abundance of his kindness. But in truth this is not fitting.

דהנה בביאת משיח אי"ה [אם ירצה השם] כתיב בלע המות לנצח. ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וצריך לבער כל הרע מן הארץ

For of the coming of Mashiach, G-d willing, it is written, “He will swallow up death forever,” and “I will remove the spirit of impurity from the land”; and all the evil must be eradicated from the land.

ואם יתנהג העולם בחסדו הגדול כנ"ל לא היה העולם יכולים לבא למדרגה הנ"ל של משיח.

And if the world were to be conducted by his great kindness, as said above, the world would not be able to come to the aforementioned level of Mashiach.

ולכן בא יצחק בחי' דין ואף יצחק יצא ממנו עשו מחמת דינו הקשה על חרבך תחיה. אך יעקב היתה מטתו שלימה:

Therefore Yitzchak came, the level of judgment; yet from Yitzchak, too, Eisav came forth, because of his harsh judgment: "By your sword shall you live." But Yaakov's bed was complete.

3 והנה נודע כי מגן נק' דבר המכסה למשל במלחמה נק' מגן מה שמכסה בו שלא ישלוט עליו הקשת.

Now, it is known that a shield (magen) is the name for something that covers; for example, in war, what one covers oneself with, so that the bow will not prevail over him, is called a shield.

והנה כתיב כי שמש ומגן ה' אלקים שכמו שהשמש אם לא היה לו נרתק לא היו יכולים לסבול אורו הגדול והנרתק הוא המגין שנוכל לסבול.

Now it is written, "For a sun and a shield is Havayah Elokim." That is: just as with the sun, if it had no sheath [people] could not bear its great light, and the sheath is what shields, so that we can bear [it].

וזהו לעתיד לבא הקב"ה מוציא חמה מנרתקה וצדיקים מתהנים בה ורשעים נדונים בה.

And this is [the meaning of the teaching that] in the Time to Come the Holy One, blessed be He, will take the sun out of its sheath, and the righteous will benefit from it and the wicked will be judged by it.

4 והנה נודע שבכל בוקר דאברהם בחי' חסד מתעורר בעולם וישכם אברהם בבוקר וכדאיתא בזוה"ק

[בזוהר הקדוש] והקב"ה רוצה להנהיג את העולם בבחי' חסד.

Now, it is known that every morning [the quality] of Avraham, the level of Chesed (kindness), is aroused in the world, [as it is written,] "And Avraham rose early in the morning," and as is taught in the holy Zohar; and the Holy One, blessed be He, wishes to conduct the world with the level of kindness.

אם לא היה מגן לבח"י חסד הנ"ל לצמצם חסדו וטובו ולתת דרך צמצום כמו שצריך רק להחיות הקליפות מפני שצריכין בשביל סטרא דקדושה שיהיה אתהפכא חשוכא לנהורא כידוע.

[But] were there no shield for the aforementioned level of kindness, to contract His kindness and goodness and to give by way of tzimtzum (contraction) just as much as is needed merely to give life to the kelipos (the husks), since they are needed for the sake of the side of holiness, so that there be a transformation of darkness into light, as is known;

ואם לא היה דרך צמצום היה חיותם בלי גבול ולא היו יכולים לבער הרע מן הארץ.

and were it not by way of tzimtzum, their life-force would be without limit, and it would not be possible to eradicate the evil from the land.

ולכן בכל בוקר כשמתעורר מדת אברהם מדת חסד כנ"ל אנו צריכין לברך ברכת מגן אברהם. מגין שיעשה מגין לבח"י אברהם הנ"ל לטובתינו:

Therefore every morning, when the attribute of Avraham, the attribute of kindness, is aroused, as said above, we must recite the blessing "Shield of Avraham": a shield, meaning that He make a shield for the aforementioned level of Avraham, for our good.

ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם...

Your name shall no longer be called Avram

1 ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים וכו'.

“Your name shall no longer be called Avram; rather, your name shall be Avraham, for [I have made you] the father of a multitude of nations,” etc.

הענין כי הטעם למילה דכתיב אשר ברא אלקים לעשות לתקן שעדיין צריך תקון ע"י האדם כי הגם שכבר ברא אלקים את האדם לא בראו בשלימות

The explanation: the reason for circumcision [is that] it is written, “which G-d created to make,” [meaning] to perfect, for it still needs perfecting by man. For although G-d has already created man, He did not create him complete.

וכדאיתא במדרש רבה (פ' בראשית פ' י"א) ששאל על המילה אם חביבה היא המילה למה נברא האדם ערל והיתה התשובה שכל מה שנברא בשימ"ב [בששת ימי בראשית] צריכים עשייה ותקון וכמו התורמסין שצריכין תיקון.

As is found in Midrash Rabbah (Parshas Bereishis, chapter 11): [someone] asked about circumcision, “If circumcision is so dear, why was man created uncircumcised?” And the answer was that everything that was created in the six days of creation needs [further] making and perfecting, just as lupines need perfecting.

ולהבין המשל איך הוא דומה לנמשל. הנה נודע מאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב [מעשה

בראשית]

And [we must] understand how the analogy resembles what it illustrates. Now, the saying is well known: “Who in His goodness renews each day, continually, the work of creation.”

תמיד הוא החדוש יש מאין וענין התהוות יש וגשמי מאין ורוחני א"א להיות כך רק ע"י בחינת /
 בחינה] מ"ש והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש כו'

"Continually" is the renewal of something from nothing. And the coming into being of something [tangible] and physical from nothing and spiritual cannot happen except through the level of what is written, "The curtain shall separate for you between the Holy," etc.

כי בהמ"ק [בית המקדש] שם היה מקור ההשפעה וגילוי השכינה בקדוה"ק [בקודש הקדשים] ולהיות ההשפעה
 נמשך משם ולהלאה לא היה ע"י גילוי כל כך

For in the Beis HaMikdash, there, in the Holy of Holies, was the source of the flow [of divine influence] and the revelation of the Shechinah (Divine Presence). And for the flow to be drawn from there onward, it could not be through revelation to such a degree,

כי א"כ היה הכל אחד רק שנמשך ע"י מסך מבדיל והוא הפרוכת המבדיל בין קדוה"ק [קודש הקדשים] ששם
 הי' [היה] גילוי השכינה לבחי'

for if so, all would be one. Rather, it is drawn through a separating screen: this is the curtain that separates between the Holy of Holies, where the revelation of the Shechinah was, and the level of

קדש ופרכת ת"א [תרגום אונקלוס] פרסא וכמה בחי' פרוכת הי' [היה] בבהמ"ק [בבית המקדש] ומשכן שכל
 ההשתלשלות מעולם ועד עולם הוא ע"י מסך פרסא מפסיק בין כל עולם כו'.

the Holy. And "paroches" (curtain), Targum Onkelos renders "parsa" (partition). And there were several kinds of curtain in the Beis HaMikdash and the Mishkan, for the whole chain of descending worlds (hishtalshelus), from world to world, is through a screen, a partition that interrupts between each world, etc.

2 וזהו ענין המחדש בטובו שהתהוות מאין ליש הוא ע"י חדוש דהיינו ע"י מסך ופרסא נעשה אור חדש
 אור של תולדה ואין זה ממהות אור הראשון וכשירד ומשתלשל נעשה עוד פרסא עד שנתהווה גשמיות
 ממש:

And this is the meaning of "Who in His goodness renews": the coming into being from nothing to something is through renewal. That is, through a screen and partition a new light comes to be, a light that is an offspring, and it is not of the essence of the first light. And as it descends and devolves further, there comes to be yet another partition, until actual physicality comes into being.

3 אך יש כמה מיני מסכים המבדילין שיש עוד בחינה שאומרים במוצאי שבת המבדיל בין קדש לחול

However, there are several kinds of separating screens. For there is another level, [of which] we say at the close of Shabbos, “Who separates between holy and mundane.”

שהוא מסך מבדיל גמור ואינו דומה לפרסא שמפסיק בין הקודש לקדה"ק [לקודש הקדשים] שזהו דרך השתלשלות אותו אור עצמו שנתגשם

This is a complete separating screen, and it is unlike the partition that interrupts between the Holy and the Holy of Holies, for that is the way of the chain of descent (hishtalshelus) of that very same light, as it becomes more material,

וגם לאחר הפרסא הוא קודש (וע"ד שמבדילין במ"ש ליו"ט [ליום טוב] המבדיל בין קדש לקדש) משא"כ בין קדש לחול הוא מסך שמעלים ומסתיר האור עד שנעשה נפרד ממש

and even after the partition it is holy (in the manner that at the close of Shabbos into Yom Tov we say the separation, “Who separates between holy and holy”). Not so between holy and mundane: that is a screen which hides and conceals the light until [what is beyond it] becomes actually separate,

כמו היכלות החיצונים המגביהים א"ע [את עצמן] לומר לי יאורי כו' אלא שואתה מחיה את כולם וקרו ליה אלהא דאלהיא ואינן כופרים ממש

like the outer chambers, which exalt themselves to say, “My river is mine,” etc., only that “You give life to them all,” and they call Him “the G-d of gods,” and they are not outright deniers.

וזהו הודו לאלקי האלקי כל"ח [כי לעולם חסדו] שלעולם חסדו והשפעתו מעולם ועד עולם עד שהוא בבחי' אלקי האלקים במקום ההעלם וההסתר והחושך ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות וכ"ו:

And this is [the meaning of] “Give thanks to the G-d of the gods, for His kindness is le'olam (forever)”: that His kindness and His flow [extend] from world to world, until He is at the level of “G-d of the gods” in the place of hiddenness, concealment and darkness. And of this separating screen it is said, “I clothe the heavens in blackness,” etc.

4 והנה בבחי' חול זה יש ב' בחינות א' חול גמור היכלות דנוגה דקרו ל"י אלקא דאלקיא כנ"ל.

Now, within this level of the mundane there are two levels. The first: the completely mundane, the chambers of Nogah, which call Him “the G-d of gods,” as mentioned above.

הב' הוא בחי' חולין שנעשו על טהרת הקדש חולו של מועד דהיינו שנמשך הארה מקדושה בחי' בטול גם בהחול וכמו ע"י שמירת שבת יש הארה בששת ימי החול מבחי' קדושת השבת.

The second is the level of “mundane things prepared in the purity of the holy,” [such as] the mundane days of the festival (chol hamoed). That is, an illumination from holiness, the level of self-nullification (bittul), is drawn even into the mundane; just as through keeping Shabbos there is an illumination in the six weekdays from the level of the holiness of Shabbos:

ג' ימים הראשונים משבת שעברה וג' ימים אחרונים משבת הבא וזה נמשך לישראל בששת ימי המעשה מקדושת שבת להיות כל מעשיהם בחול

the first three days from the Shabbos that has passed, and the last three days from the coming Shabbos. And this is drawn to the Jewish people in the six workdays from the holiness of Shabbos, so that all their deeds in the mundane should be

ע"ד חולין שנעשו עטה"ק [על טהרת הקודש] (וזהו ענין הבדלה במו"ש [במוצאי שבת] ברוך המבדיל כו' הברכה היא המשכה שיהיו החולין נעשי' [נעשית / נעשים] עטה"ק [על טהרת הקודש]) וע"ז נאמר ששת ימים תעשה מעשיך וכו'

in the manner of “mundane things prepared in the purity of the holy.” (And this is the meaning of havdalah at the close of Shabbos, “Blessed ... Who separates,” etc.: the blessing is a drawing down, that the mundane things be prepared in the purity of the holy.) And of this it is said, “Six days you shall do your work,” etc.

וצריך להיות ששת ימי המעשה דוקא ע"י ההעלם ומסך (המבדיל בין קדש לחול) שאל"כ [שאם לא כן] היה בטול ממש

And the six workdays must be specifically through the concealment and the screen (that separates between holy and mundane), for otherwise there would be actual self-nullification,

וכמו ענין תפלת שמו"ע [שמונה עשרה] בהשתחוואו' [בהשתחוואות] וכמו שא"א להרים יד לפני המלך כו' ומאן דמחוי במחוג קמי מלכא כו'.

as in the matter of the Shemoneh Esreh prayer with its bowings, and just as it is impossible to raise a hand before the king, etc., and “one who gestures with a finger before the king,” etc.

ובאמת כתי' [כתיב] יגיע כפיך כי תאכל ע"י ל"ט מלאכות הזורע והחורש והקוצר כו' דהיינו שע"י המעשה ממשיך הוי"ה חדשה והתהוות דבר חדש להיות המחדש בטובו מעשה בראשית דוקא וזהו אשר ברא אלקים לעשות.

And in truth it is written, "When you eat the toil of your hands," through the thirty-nine labors, sowing, plowing, reaping, etc. That is, through the deed one draws down a new existence and the coming into being of a new thing, so that there be "Who in His goodness renews the work of creation" specifically. And this is [the meaning of] "which G-d created to make."

תורמוסין צריכין תקון להפוך מרירו למיתקו להיות מי שטרח בע"ש [בערב שבת] יאכל בשבת שיתעלה הכל בבחי' שבת

Lupines need perfecting, to turn their bitterness into sweetness, so that "one who toiled on the eve of Shabbos will eat on Shabbos," that all be elevated into the level of Shabbos.

כי שבת היא מנוחה בחי' בטול כמו שמו"ע [שמונה עשרה] וא"א להיות כולו שבת כמו כולו שמו"ע [שמונה עשרה] רק תחלה להיות ימי החול כו'.

For Shabbos is rest, the level of self-nullification, like the Shemoneh Esreh; and it is impossible for it to be all Shabbos, just as [it cannot be] all Shemoneh Esreh; rather, first there must be the weekdays, etc.

5 ותקון זה הוא ג"כ בחי' המילה כי עד שלא נימול אברהם היה שמו אברהם אב הוא בחי' ראשית הגילוי יש מאין

And this perfecting is also the aspect of circumcision. For until Avraham was circumcised his name was Avram. "Av" (father) is the level of the first revelation of something from nothing,

שהוא מקור ההשפעה נק' בשם אב והיה בבחי' רם על כל גוים כו' מפני שהיה ע"י מסך.

which, being the source of the flow, is called by the name "father." And it was in the state of "ram" (exalted), "high above all nations," etc., because it was through a screen.

6 וע"י המילה נק' אברהם אב המון גוים להוסיף התכללות ניצוצות כי להיות ההארה בגלוי גמור עד שיתקרב הניצוץ ליכלל תחת כנפי השכינה הוא ע"י המילה כי מילה אותיות מל י"ה הם חו"ב [חכמה ובינה].

And through the circumcision he was called Avraham, "father of a multitude of nations," to add the inclusion of sparks. For the illumination to be in complete revelation, until the spark draws near to be included under the wings of the Shechinah, is through circumcision. For milah (circumcision) is the letters mal [and] Yud-Hei, which are Chochmah and Binah.

ומל הוא ל' [לשון] התגלות כי מל מלשון ממלא שהדבור הוא המגלה את החכמה להיות החכמה יוצאת מכאן אל הפועל ומההעל' אל הגילוי

And "mal" is a term of revelation, for "mal" is from the word "memalela" (speaks), for speech is what reveals the wisdom, so that the wisdom goes out from potential to actual, and from concealment to revelation.

ולכן לע"ל [לעתיד לבוא] דכתי' [דכתיב] אז אהפך אל עמים שפה ברורה כתי' [כתיב] וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר מחמת שיהי' [שיהיה] גילוי בחי' דבור התגלות אלקות התגלות חכמה:

And therefore, in the Time to Come, of which it is written, "Then I will turn to the peoples a clear language," it is written, "And all flesh together shall see that the mouth of Havayah has spoken": because there will be the revelation of the level of speech, the revelation of G-dliness, the revelation of Chochmah.

7 וגילוי זה למעלה הוא בבחי' חשמל עתים חשות דהיינו שלפעמים הוא בבחי' העלם סייג לחכמה שתתקן ועתים ממללות בחי' דבור וגילוי

And this revelation above is in the aspect of Chashmal: "at times silent" (chashos), that is, sometimes it is in the state of concealment, "a fence for wisdom is silence"; "and at times speaking" (memalelos), the level of speech and revelation.

וגם מל מלשון והוא ישב ממולי שהוא פי' נגדי כלומר דבר שנראה כאילו הוא לנוכח עיניו.

And also, "mal" is from the phrase "and he dwells opposite me" (mimuli), which is explained as "facing me"; that is to say, a thing that appears as though it is before one's eyes.

8 ולמטה באדם התחתון הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו יש ג"כ מסך על אבר המשפיע שהוא בבחי' רם.

And below, in the lower man (for it is written, "Let us make man in our image, after our likeness"), there is also a screen on the bestowing organ, which is in the state of "ram" (exalted).

הנסתרות לה' אלקינו חו"ב [חכמה ובינה] והנגלות לנו ולבנינו שע"י המילה נעשה נגלות לנו ולבנינו שהגילוי אינו אלא בבחי' לבנינו שהוא בחי' הולדה כי

"The hidden things belong to Havayah our G-d": [these are] Chochmah and Binah; "and the revealed things are for us and for our children": for through the circumcision they become "revealed for us and for our children," since the revelation is only in the aspect of "for our children," which is the aspect of begetting.

לכן כאשר נתוסף ה' באברהם מ"מ לא נעקר הרי"ש באברהם שעדיין הוא בחי' רם אלא שנתוסף בחי' ה' להיות בחי' רם זה בגילוי.

For this reason, when the hei was added to Avraham, the reish was nevertheless not uprooted from Avraham, for he is still in the state of "ram" (exalted); only the level of the hei was added, so that this level of "ram" would be in revelation.

והנה המילה היא גילוי (ופריעה היא גילוי יותר כמו ופרע את ראש האשה. שחיטה מפורעת כו').

Now, circumcision is revelation (and peri'ah [uncovering] is even greater revelation, as in "and he shall uncover the woman's head"; "an uncovered slaughter," etc.).

המסך המבדיל בין קדש לחול דישאל חולין שנעשו על טה"ק [טהרת הקודש] שהיא עיקר ההבדלה כי בשבעה הבדלות להבדיל בין הטמא כו' אין אנו אומרים לפי שא"צ [שאינן צריך / שאינו צריך] כ"כ [כל כך] כי מאחר שמעבירים ההבדלה שבין קדש לחול כו':

The screen that separates between holy and mundane, for the Jewish people, is "mundane things prepared in the purity of the holy," which is the main separation. For of the seven separations, we do not say "to separate between the impure," etc., because it is not so necessary; for since one removes the separation between holy and mundane, etc.

והבדילה הפרוכת לכם

“And the curtain shall separate for you”

1 והבדילה הפרוכת לכם. הנה בע"ח [בעץ חיים] (שער מ"א) מבואר שיש פרסא (וע' בע"ח [בעץ חיים] שער ז' פ"ב [פרק

[ז']

“And the curtain (paroches) shall separate for you.” Now, in Etz Chaim (Sha’ar 41) it is explained that there is a partition (parsa) (and see Etz Chaim, Sha’ar 7, chapter 2).

ובגמרא בכתובות (דק"ו ע"א) איתא י"ג פרוכת היו במקדש שני ז' כנגד ז' שערים כו' ופרש"י [ופירש רש"י / ופירוש רש"י] דלצניעותא עבדי.

And in the Gemara, in Kesubos (106a), it is stated: “There were thirteen curtains in the Second Temple: seven opposite the seven gates,” etc.; and Rashi explains that they were made for modesty.

והיינו כי בלילה היו השערים ננעלים וכדאיתא במסכת תמיד רק ביום היו פתוחים שיהיו נכנסין ויוצאין דרך פתחי השערים והיו מוכרחים להיות פתוחים אעפ"כ [אף על פי כן] הי' [היה] פרוכת לכל שער לצניעות כו'.

That is: at night the gates were locked, as is stated in Tractate Tamid, and only by day were they open, so that people could go in and out through the gateways; and [though] they had to be open, nevertheless there was a curtain for each gate, for modesty, etc.

וענין זה הוא כי הנה העזרה והלשכות הם מכוונים נגד מלכות דאצילות כי למעלה במלכות יש כל הבחי' שבעזרה וגם הר הבית ת"ק אמה כמ"ש בזהר שלח לך (דקס"א ע"ב).

The meaning of this is as follows. The Temple Courtyard (Azarah) and the chambers correspond to Malchus (sovereignty) of the World of Atzilus (Emanation), for above, in Malchus, there are all the aspects that are in the Courtyard, and also the Temple Mount of five hundred cubits, as stated in the Zohar, [Parshas] Shelach Lecha (161b).

והנה בלילה תרעין דג"ע [דגן עדן] אסתימו וכמו שנעלים השערים שערי העזרה הגם דכתי' [דכתיב] ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה היינו בבחי' חיצוניות דוקא

Now, at night "the gates of the Garden of Eden are closed," just as the gates, the gates of the Courtyard, are locked. And although it is written, "She rises while it is still night and gives food to her household," that is specifically in the outer dimension (chitzoniyus).

וכמו באדם בשעת שינה שהוא הסתלקות וקבוץ החיות מן הדם הוא הנפש לתוך הלב ונסתם הכל בתוכו שאין מתפשט ממנו פנימית החיות רק קיסטא דחיותא וחיצוניות שאז הוא דוקא גילוי והתפשטות חיצוניות החיות

It is like a person during sleep, which is a withdrawal and gathering of the life-force from the blood, which is the soul, into the heart, and everything is closed up within it, so that the inner dimension (pnimiyus) of the life-force does not spread out from it, but only a kista de-chayusa (a small measure of life) and the outer dimension; for at that time there is specifically the revelation and spreading of the outer dimension of the life-force,

כמו כח הזן וכח המעכל שבנפש שהן בחי' חיצוניות לגבי כח השכל והמדות וראיה ושמיעה.

such as the nourishing power and the digestive power in the soul, which are the outer dimension compared with the power of the intellect, the emotive attributes (middos), sight and hearing.

2 והתפשטותן עיקרן בשעת שינה שבשעה שאינו ישן ומאיר השכל אז כח המעכל והזן אינן בהתפשטות

כ"כ [כל כך] מצד התכללותן בכח השכל כנר בפני אבוקה ולכן מעכב התפשטותן

Their spreading takes place mainly during sleep. For when a person is not asleep and his intellect shines, the digestive and nourishing powers are not so spread out, because they are included in the power of the intellect, like a candle before a torch; and therefore [the intellect] holds back their spreading.

אבל בשעת שינה שמסתלק ממשלת כח השכל אז הן מתפשטין ואז הקיבה מעכל ושולח אל הכבד כו'.

וכח הזן והמעכל והדוחה וכה"ג [וכהאי גוונא] הם כחות חיצוניות ותחתוניות שבנפש.

But during sleep, when the rule of the power of the intellect withdraws, they spread out, and then the stomach digests and sends [the food] on to the liver, etc. The nourishing, digestive and expelling powers and the like are the outer and lower powers of the soul.

וכך למעלה במלכות דאצי' שבלילה תרעין דג"ע [דגן עדן] אסתימו שההארה שנמשך מבחי' מלי' בג"ע [בגן עדן] זיו השכינה זהו עיקר הארת פנימיות המלי'

So too above, in Malchus (sovereignty) of the World of Atzilus (Emanation): at night “the gates of the Garden of Eden are closed.” For the illumination drawn from the level of Malchus into the Garden of Eden, the radiance of the Shechinah (Divine Presence), is the main illumination of the inner dimension (pnimiyus) of Malchus

(דהיינו שההמשכה מבחי' ג"ר [ג' ראשונות] שבמלי' וכמ"ש במ"א בביאור הזהר פ' אחרי) ובלילה מסתלק הארה זו אלא שהשפע' חיצוניות נמשך אז והיינו ותתן טרף בבי"ע (והמשכה זו מבחי' ז"ת [ז' תחתונות] שבמלי')

(that is, the drawing down is from the level of the first three [Sefiros] within Malchus, as explained elsewhere in the explanation of the Zohar on Parshas Acharei). At night this illumination withdraws, and only an outer flow is drawn down then; this is [the meaning of] “and gives food” in [the worlds of] Beriah, Yetzirah and Asiyah (and this drawing down is from the level of the seven lower [Sefiros] of Malchus).

וביום נפתחים תרעי' דג"ע [דגן עדן] לפי שיש התגברות החסדים חסד אל כל היום ע"כ נמשך אז המשכה הפנימית ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש בחי' פרוכת פרסא ונמשך המשכה זו

By day the gates of the Garden of Eden are opened, because there is a strengthening of the Chasadim (kindnesses) — “the kindness of G-d is all day long” — therefore the inner flow is drawn down then. Nevertheless there is [still] the level of a curtain, a partition, and this flow is drawn down

ע"י אמצעות הפרסא והפרסא היא מבחי' חשמל שהוא מחיצוניות הבינה שמלביש ומקיף את י"ס [י' ספירות] דז"א וי"ס [וי' ספירות] דנוק' [דנוקבא] כתנוי' עור ומלבישם מצדיהם

by means of the partition. And the partition is from the level of the Chashmal, which is from the outer dimension (chitzoniyus) of Binah (understanding), which clothes and surrounds the ten Sefiros of Z'eir Anpin (the emotive attributes) and the ten Sefiros of Nukva (the feminine / Malchus) like a garment of skin, and clothes them on their sides.

והוא בכדי שלא יהיה יניקת החיצונים ומתחת רגליהם הוא בחי' מנעל להיות הפסק בין אצילות לבריאה וליצירה כו'

This is so that there be no drawing of nourishment by the external forces. And beneath their feet it is the level of a shoe, to be a separation between Atzilus and Beriah and Yetzirah, etc.

(ונעל הזה הוא בחי המסך והפרסא המפסיק בין אצילות לבריאה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"א ופרק ו' ובשער מ' פ"א) וכמו שפירש"י [שפירש רש"י] לצניעות דהיינו שלא יהיה

(This shoe is the level of the screen and partition that separates between Atzilus and Beriah, as stated in Etz Chaim, Sha'ar 41, chapter 1 and chapter 6, and in Sha'ar 40, chapter 1.) And [this is] as Rashi explained, "for modesty," meaning that there should not be

כל גילוי האור של אצילות בבריאה כ"א בדרך מסך שהמלכות דאצילות בוקע המסך ונעשה עתק לבריאה (ע' [עיינן] בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"א ואגה"ק [ואגרת הקודש] איהו וחיוהי) וכן בכל עולם.

the full revelation of the light of Atzilus in Beriah, but only by way of a screen: Malchus of Atzilus breaks through the screen and becomes Atik of Beriah (see Etz Chaim, Sha'ar 41, chapter 1, and Iggeres HaKodesh, [the letter] "He and His life-force"). And so it is in every world.

שבבריאה נעשה ג"כ חשמל מחיצוניות הבינה ומקיף לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] עד שנעשה מנעל כו' (בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"א שהמסך שבין בריאה ליצירה אינו מבינה דבריאה אלא מת"ת [מתפארת] דבריאה אלא שבת"ת [שבתפארת] יש ג"כ חשמל כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ס"פ יתרו בשם א"י [אדם ישר].

For in Beriah, too, a Chashmal is formed from the outer dimension of Binah, and it surrounds Z'eir Anpin and Nukva, until it becomes a shoe, etc. (In Etz Chaim, Sha'ar 41, chapter 1, [it is stated] that the screen between Beriah and Yetzirah is not from Binah of Beriah but from Tiferes of Beriah; but in Tiferes too there is a Chashmal, as the Ramaz writes at the end of Parshas Yisro in the name of [the book] Adam Yashar.

ואמנם בלקוטי הש"ס [הששה סדרים] מהאריז"ל [מהאר"י זכרוננו לברכה] דט"ז ד"ה לכו ומעטי א"ע [את עצמו] כמ"ש כאן ע"ש ועמ"ש בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר).

However, in Likkutei HaShas from the Arizal, page 16, in the passage beginning "Go and diminish yourself," [it is] as written here; see there. And see what is written in the explanation of the verse "For on this day He shall atone.")

ולהבין ענין חשמל זה מה ענינו הנה מבשרי אחזה כי במדות אין שם התגלות כל השכל שאם כן היו המדות בטלים בהשכל ולא הי' [היה] מהם כלל התפשטות והמשכה

To understand what this Chashmal is: "from my flesh I behold" [it]. In the emotive attributes (middos) there is not the revelation of the whole intellect, for if there were, the attributes would be nullified in the intellect, and there would be no spreading forth and drawing out from them at all.

אלא שאעפ"כ [שאף על פי כן] מקיף עליהם הארה מועטת מחיצוניות הבינה בחי' התבוננות שלמעלה מן המדות בכדי שלא יהי' [יהיה] יניקת החיצונים שמהמדות יכול להיות אחיזה לסט"א [לסטרא אחרא]

Nevertheless, a small illumination from the outer dimension of Binah surrounds them — the level of contemplation that is above the emotive attributes — so that there be no drawing of nourishment by the external forces, for from the emotive attributes the sitra achra (the other side) can gain a hold,

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו' וכן שבה"כ [שבירת הכלים] היה בהמדות לפיכך צ"ל בחי' חשמל מקיף שלא יהי' [יהיה] להם יניקה מהמדות אלא בדרך שערות וצפרנים כפי הצורך בלבד

as our Sages said, "Not like Avraham, from whom Yishmael came forth," etc.; and likewise the breaking of the vessels was in the emotive attributes. Therefore there must be the level of an encompassing Chashmal, so that they draw no nourishment from the attributes except in the manner of hair and nails, only as much as is needed.

(כי חשמל זה הוא מהבינה וחז"ב [וחכמה ובינה] הן תרין ריעין כו' ומחכמה אין יניקה לחיצונים כנודע מענין הנגעים וכמ"ש ימותו ולא בחכמה לפי שחכמה כח מה בחי' בטול לאור א"ס כו').

(For this Chashmal is from Binah, and Chochmah and Binah are "two companions," etc.; and from Chochmah (wisdom) the external forces draw no nourishment, as is known from the matter of the afflictions (nega'im), and as it is written, "They die, and not with wisdom," because Chochmah is koach mah ["the power of what"], the level of self-nullification (bittul) to the Infinite Light (Or Ein Sof), etc.)

ופי' ענין החשמל שמלביש לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] והרי הוא חיצוניות אצלן ואעפ"כ [ואף על פי כן] שרשו גבוה מהן שהרי הוא מהבינה.

The explanation of the Chashmal that clothes Z'eir Anpin and Nukva — it is the outer dimension in relation to them, and yet its root is higher than they, since it is from Binah:

הענין הוא כמו המשל שהוא לבוש להנמשל דהנה צירופי אותיות המשל הם גשמיות נגד הנמשל ולבוש לבד להנמשל

The matter is like a parable (mashal), which is a garment for the thing it illustrates (nimshal). For the letter-combinations of the parable are physical compared with the thing illustrated, and merely a garment for it.

אך מ"מ שרש המשל הוא גבוה מאד נעלה שאין כל אדם יכול לומר משלים אלא משלי שלמה ובגמרא אמרו על רבי מאיר תלתא שמעתא ותלתא מתלי ואמרו משמת רבי מאיר בטלו מושלי משלים כו'

Yet the root of the parable is very high and exalted, for not every person can speak parables, but only [such as] "the parables of Shlomo"; and in the Gemara they said of Rabbi Meir: "a third law, and a third parables"; and they said, "When Rabbi Meir died, the tellers of parables ceased," etc.

והיינו כי דוקא מי ששכלו שכל גבוה יכול לצמצם שכלו במשל שיהיה מכוון נגד הנמשל ממש

That is because specifically one whose intellect is a lofty intellect can contract his intellect into a parable that corresponds exactly to the thing it illustrates,

משא"כ מי שאין לו שכל גבוה כל כך די לו במה שיבין השכל כאשר הוא

whereas one whose intellect is not so lofty is satisfied with understanding the idea as it is,

אבל לא יוכל להסביר פנים במשל ואם יאמר משל לא יהי [יהיה] המכוון כו' ועד"ז הוא בחי' החשמל שהוא לבוש לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] כהתלבשות השכל במשל

but he cannot bring it to light through a parable, and if he does tell a parable it will not correspond, etc. In the same way is the level of the Chashmal, which is a garment for Z'eir Anpin and Nukva, like the clothing of an idea in a parable.

והיינו לפי שנמשך מהבינה שהיא למעלה מעלה מהמדות כו' רק אח"כ נעשה לבוש לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] והוא למטה מהן כמו שהמשל הוא חיצוניות לגבי הנמשל ולבוש לבד

That is, because it is drawn from Binah, which is far above the emotive attributes, etc.; only afterwards does it become a garment for Z'eir Anpin and Nukva and is below them, just as the parable is the outer dimension relative to the thing illustrated, and merely a garment.

והרי א"כ מובן שיש בבחי' החשמל הזה ב' בחינות א' מצד שרשו שהוא גבוה מאד נעלה למעלה מן המדות

It is thus understood that in this level of the Chashmal there are two aspects. First, from the side of its root, it is very high and exalted, above the emotive attributes,

שהוא מבחי' הבינה והב' מצד התפשטותו בבחי' חיצוניות בבחי' צירופי אותיות שהאותיות הם מדרגה האחרונה שבכל הי"ס [הי' ספירות] (ומה שמלביש החשמל לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] היינו כמו אותיות שמלבישי' להמדות כו')

being from the level of Binah. And second, from the side of its spreading forth, it is in the outer dimension, in the form of letter-combinations, the letters being the last level in all the ten Sefiros (and the Chashmal's clothing Z'eir Anpin and Nukva is like the letters that clothe the attributes, etc.).

וזהו פי' חשמל חש מל פי' חש לשון שתיקה היינו מצד בחי' א' שבו שהוא שרשו מהבינה

This is the meaning of Chashmal: chash mal. Chash means silence; that is from the side of its first aspect, its root in Binah.

כי סייג לחכמה שתיקה כי הוי"ה בחכמה ולכן החכמה היא בחי' ביטול וזהו השתיקה וע"ד שמושה רבע"ה [רבינו עליו השלום] הי' [היה] כבד פה כו'.

For “a fence for wisdom is silence,” since Havayah is in Chochmah, and therefore Chochmah is the level of self-nullification, and that is the silence; and similarly Moshe our teacher, peace be upon him, was “heavy of mouth,” etc.

ומל לשון דיבור והתגלות זהו מצד בחי' הב' שבו כשנעשה לבוש לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] כמו האותיות שמלבישי' הנמשל ועיי' יוכל להיות השפעה זהו פי' מל:

And mal means speech and revelation; that is from the side of its second aspect, when it becomes a garment for Z'eir Anpin and Nukva, like the letters that clothe the thing illustrated, and through this there can be a flow of influence. This is the meaning of mal.

3 והנה זהו בחשמל שבי"ס [שבי' ספירות] עצמן וכן במלאכים שיש כמה אלפים רבבות מדרגות כמ"ש היש מספר לגדודיו ויש מהם שהם מבחי' החשמל עיי' כלים דאצילות

Now, this is [so] of the Chashmal within the ten Sefiros themselves. And so also among the angels, who have many thousands of myriads of levels, as it is written, “Is there any number to His troops?” And some of them are from the level of the Chashmal, through the vessels of the World of Atzilus (Emanation).

(ור"ל [ורוצה לומר] שזה שנת"ל [שנתבאר לעיל] הוא ענין החשמל דבינה דאצילות המקיף לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] דאצילות כנ"ל וכמו כן יש ג"כ בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] דבי"ע ג"כ בחי חשמל ומזה נמשך המסך שבין בריאה ליצירה ובין יצירה לעשיה.

(What is meant: what was explained above is the Chashmal of Binah (understanding) of Atzilus that surrounds Z'eir Anpin (the emotive attributes) and Nukva (the feminine / Malchus) of Atzilus, as above; and likewise in Z'eir Anpin and Nukva of Beriah, Yetzirah and Asiyah there is also a level of Chashmal, and from it comes the screen between Beriah and Yetzirah and between Yetzirah and Asiyah.

ושם יש ג"כ מלאכים שהם מבחי חשמל וכידוע שמט"ט [שמטטרוין] נקי נעל דשכינתא והרי נתבאר שהנעל זהו בחי חשמל כו') וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בשעה שהדבור יוצא מפי הקב"ה חשות.

And there too there are angels from the level of the Chashmal; and as is known, Metatron is called "the shoe of the Shechinah (Divine Presence)," and it has been explained that the shoe is the level of the Chashmal, etc.) And about this our Sages said: "When the speech goes forth from the mouth of the Holy One, blessed be He, they are silent (chashos)."

פי' הקב"ה הוא ז"א כמו פי' קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה שכינתי היינו מה ששוכן ומתלבש בתחתונים וקדוש הוא מובדל כך בחי מלכות אין מלך בלא עם הוא בחי השוכן ומתלבש בעם

The explanation: "the Holy One, blessed be He" is Z'eir Anpin, as in the explanation of "the Holy One, blessed be He, and His Shechinah." "His Shechinah" is that which dwells and is clothed in the lower beings, while "Holy" means set apart. So the level of Malchus (sovereignty) — "there is no king without a people" — is the level that dwells and is clothed in the people,

משא"כ מדותיו ית' לך ה' הגדולה כו' אין להם ערך ויחס לעם וזהו בחי קדוש.

whereas His attributes, may He be blessed — "Yours, Havayah, is the greatness," etc. — have no relation or proportion to the people, and that is the level of "Holy."

4 והדבור שיוצא מפי הקב"ה הוא בחי התגלות היינו מל מחשמל והוא כשזו"נ [כשזעיר אנפין ונוקבא] בוקעי' [בוקעים / בוקעין] המסך ויורדי' ומתגלי' בעולם שלמטה

And the speech that goes forth from the mouth of the Holy One, blessed be He, is the level of revelation, that is, the mal of Chashmal. That is when Z'eir Anpin (the emotive attributes) and Nukva (the feminine / Malchus) break through the screen and descend and are revealed in the world below.

ואזי הם המלאכים חשות שהם נכללים בביטול שנמשך מבחי' חכמה כנ"ל בענין סייג לחכמה שתיקה

Then the angels are silent (chashos), for they are included in the self-nullification (bittul) that is drawn from the level of Chochmah (wisdom), as explained above regarding “a fence for wisdom is silence.”

משא"כ כשאין הדבור יוצא כו' שהוא בחי' הסתלקות אז הם ממללות שהם ברעש גדול ואומרי' ברוך כבוד כו'.

Whereas when the speech does not go forth, etc., which is a state of withdrawal, then they speak (memallelos), for they are “with a great noise” and say, “Blessed be the glory,” etc.

זהו ענין החשמל שמקיף ומלביש לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] מצדיהן שהוא בכדי שלא יהי' [יהיה] יניקת החיצונים. אך מתחת רגליהם הוא בחי' מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב הוא בחי' מלכות.

This is the Chashmal that surrounds and clothes Z'eir Anpin and Nukva on their sides, which is so that there be no drawing of nourishment by the external forces. But beneath their feet it is the level of “How beautiful are your steps in shoes, O daughter of the noble,” which is the level of Malchus (sovereignty).

נעל זה אינו לבד בשביל שלא יהי' [יהיה] יניקת החיצונים אלא הוא מפסיק שלא יהי' [יהיה] גילוי כל האור שבאצילות דאיהו וגרמוהי חד להיות כך בבריאה

This shoe is not only so that there be no drawing of nourishment by the external forces; rather, it separates, so that the full revelation of the light that is in the World of Atzilus (Emanation), where “He and His vessels are one,” should not be so in Beriah,

אלא שיהי' [שיהיה] בחי' בריאה יש והיינו ע"י שהמסך מפסיק בין אצי' לבריאה והאור שנמשך מאצי' ע"י המסך להחיות בריאה הוא אור של תולדה

but that Beriah should be at the level of something (yesh). That is, through the screen separating between Atzilus and Beriah, the light that is drawn from Atzilus through the screen to give life to Beriah is a derivative light (or shel toldah).

ולכן נק' הבריאה יש מאין והגם דממך הכל כתיב וכולא קמיה כלא חשיבי עכ"ז [עם כל זה] נק' יש מאין מפני שהתהוות היש הוא מבחי' האור שנמשך ע"י הפרסא שהוא בחי' אין

Therefore Beriah is called "something from nothing" (yesh me-ayin). And although it is written, "For all is from You," and "all before Him are considered as nothing," nevertheless it is called something from nothing, because the coming into being of the something is from the level of the light drawn through the partition, which is the level of "nothing" (ayin),

שהרי אין זה מהות ועצמות האור שלפני הפרסא אלא אור של תולדה שהוא בחי' אין לגבי עצם האור שלמעלה מהפרסא.

for it is not the essence and being of the light that is before the partition, but a derivative light, which is the level of "nothing" compared with the essence of the light above the partition.

[ועיין בזוהר ח"ב [חלק ב'] דע"ח ב' רזא דחשמל כו' ובזהר הרקיע שם ובהרמ"ז [ובזהר משה זכות] ובספר הדרת מלך סי' ל' וסי' נ"ה):

(And see the Zohar, volume 2, page 78b, "the secret of the Chashmal," etc., and Zohar HaRakia there, and the Ramaz, and the book Hadras Melech, sections 30 and 55.)

5 והנה בשבת מאיר אור האצילות למטה על ידי התלבשות הבריאה לבד ואינו אלא מסך אחד

Now, on Shabbos the light of the World of Atzilus (Emanation) shines below through being clothed in the World of Beriah (Creation) alone, and there is only one screen.

משא"כ בימות החול יש הפרש בין א"י [ארץ ישראל] לח"ל [לחוץ לארץ] שבא"י [שבארץ ישראל] ההנהגה ע"י יצירה ובח"ל [ובחוץ לארץ] ע"י עשייה. והנה כל זה עדיין בבחי' קדושה וצבא השמים לך משתחווים שגם היש בטל

Whereas on the weekdays there is a difference between the Land of Israel and outside the Land: in the Land of Israel the [Divine] conduct is through the World of Yetzirah (Formation), and outside the Land through the World of Asiyah (Action). Now, all this is still in the realm of holiness, and "the host of heaven bows to You," for even the something (yesh) is nullified.

(ולכן פרכת ופרסות הנ"ל הם בחי' פרכת המבדילות בין קדש לקדש שהרי הפרסא המבדיל בין ע"ס [עשר ספירות] דיצירה לע"ס [לעשר ספירות] דעשייה הרי גם ע"ס [עשר ספירות] דעשייה הוא קודש)

(Therefore the curtains and partitions mentioned above are the level of curtains that separate between holy and holy; for as to the partition that separates between the ten Sefiros of Yetzirah and the ten Sefiros of Asiyah, the ten Sefiros of Asiyah too are holy.)

אך מעשייה ולמטה יש עוד מסך ופרסא הוא ק"נ [קליפת נוגה] והוא בחי' ערלה החופפת על הברית

But from Asiyah downward there is another screen and partition, which is kelipas nogah (the "glowing" husk), and it is the level of the foreskin (orlah) that covers the covenant.

(כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] ש"מ [שער מ'] פ"א ונק' ק"נ [קליפת נוגה] כו' והיא הערלה המכסה על היסוד) והוא הבדלה בין קדש לחול

(As written in Etz Chaim, Sha'ar 40, chapter 1: it is called kelipas nogah, etc., and it is the foreskin that covers Yesod (foundation).) And it is the separation between holy and profane (chol).

(ואפשר שהפרסא הוא בין ע"ס [עשר ספירות] דעשייה לק"נ [קליפת נוגה] וא"כ אפשר הוא ג"כ בחי' חשמל המפסיק בין ע"ס [עשר ספירות] דעשייה לנוגה.

(And it may be that the partition is between the ten Sefiros of Asiyah and kelipas nogah; if so, it may also be the level of a Chashmal that separates between the ten Sefiros of Asiyah and nogah.

גם כמ"א בפ' ואתחנן ע"פ שמע כו' נתב' ג"כ שההבדלה הוא ע"י בחי' חשמל וגם כמ"א נתי' [נתבאר] ענין בחי' עטופים שהוא ממוצע בין קדושה לק"נ [קליפת נוגה] כו')

Also, elsewhere, in Parshas Va'eschanan, on the verse "Hear [O Israel]," etc., it is likewise explained that the separation is through the level of the Chashmal; and also elsewhere the matter of the level of the atufim is explained, which is intermediate between holiness and kelipas nogah, etc.)

וזהו ענין אשר ברא אלהים לעשות לתקן ותורמסין צריכין תקון כו' כי האדם נברא בצלמנו כדמותנו ויש לו מסך זה

This is the meaning of "which G-d created to make" — to rectify; and "lupines need rectifying," etc. For man was created "in Our image, after Our likeness," and he has this screen,

וצריך לתקן להיות החול בחי' חולין שנעשו על טהרת הקדש והיינו ע"י שנכללים בקדושת השבת and he must rectify [it], so that the profane become the level of "profane things prepared in the purity of holiness"; and that is through their being included in the holiness of Shabbos.

כי שבת הוא קודש שאז מאיר אור האצילות ע"י הבריאה בלי מסך שבין בריאה ליצירה ובין יצירה לעשייה וכ"ש [וכל שכן] שק"נ [שקליפת נוגה] אינו מפסיק אז שמאיר שלא על ידו כו'

For Shabbos is holy: then the light of Atzilus shines through Beriah without the screen between Beriah and Yetzirah and between Yetzirah and Asiyah, and all the more so kelipas nogah does not separate then, for [the light] shines not through it, etc.

ולכן האדם הוא מובדל ממלאכת החול שאינו עוסק בדברים גשמיים אלא שבת להוי"ה אלהיך בבחינת ביטול הגם שהוא ביטול דבריאה בחינת יש מי שבטל כו'

Therefore a person is set apart from weekday work, for he does not occupy himself with physical things; rather, "a Shabbos to Havayah your G-d," in a state of self-nullification (bittul) — although it is the self-nullification of Beriah, the level where there is [still] someone who is nullified, etc.

משא"כ בימות החול שהתהוותו ע"י יצירה ועשייה שם יש קליפת נוגה החופפת אך ע"י שמברר בששת ימי החול בירורי נוגה יגיע כפ"ך

Whereas on the weekdays, whose coming into being is through Yetzirah and Asiyah, there is kelipas nogah covering [them]. But by refining, during the six weekdays, the refinements of nogah — "the labor of your hands,

כי תאכל שעוסק באמונה לשם שמים ומתפלל ולומד בכח זה ע"י נעשי' [נעשית / נעשים] החולין עטה"ק [על טהרת הקודש] וע"ז אומרים במו"ש [במוצאי שבת] ברוך המבדיל בין קודש לחול כי להיות הבדלה ופרסא הוא ממקום גבוה ונעלה כנ"ל בענין חשמל כו'

when you eat [it]": he deals faithfully, for the sake of Heaven, and prays and studies with this strength — through this the profane things become prepared in the purity of holiness. And about this we say at the departure of Shabbos, "Blessed [is He] who separates between holy and profane": for the existence of a separation and partition is from a high and exalted place, as explained above regarding the Chashmal, etc.,

וברוך ונמשך משם להיות מאיר דרך הפרסא כ"א לא היה הפרסא לא היה שום התהוות חדוש יש מאין ולא היה תקון חולין שנעשו עטה"ק [על טהרת הקודש]

and "Blessed" (baruch) [means] drawn down from there, so as to shine through the partition. For if there were no partition, there would be no coming into being of something new from nothing, and no rectification of profane things prepared in the purity of holiness

(רק קדש לבד וכוונת הבריאה דירה בתחתונים הוא שיהי' [שיהיה] יש ונפרד בחי' חול רק שיהי' [שיהיה] אח"כ ביטול היש טהרת הקודש)

(only holiness alone; and the intent of creation, a dwelling place among the lower realms, is that there be a separate something (yesh), the level of the profane, only that afterwards there be the nullification of the something, the purity of holiness).

והנה בהתגלות האור דרך הפרסא עדיין הוא קדושה עד סוף העשייה ששם מקום הנוגה וזהו מצות מילה מל י"ה שהוא מל מחשמל דבינה שהוא מבחי י"ה

Now, in the revelation of the light through the partition, it is still holiness, until the end of Asiyah, where the place of nogah is. And this is the mitzvah of circumcision (milah): mal Yud-Hei, which is the mal of the Chashmal of Binah (understanding), which is from the level of Yud-Hei,

כי חו"ב [חכמה ובינה] הן תרין ריעין דהיינו שכשמסירים הערלה שהיא ק"נ [קליפת נוגה] אז נשאר רק חשמל דבינה שהוא הלבוש שצ"ל כמבואר למעלה בכדי שיהי' [שיהיה] התהוות בי"ע כו' אבל הערלה שהיא ק"נ [קליפת נוגה] צריך להסיר.

for Chochmah (wisdom) and Binah are “two companions.” That is, when the foreskin, which is keli-pas nogah, is removed, then there remains only the Chashmal of Binah, which is the garment that must exist, as explained above, so that Beriah, Yetzirah and Asiyah can come into being, etc.; but the foreskin, which is kelipas nogah, must be removed.

ומתחילה הוצרך להיות כך כדי שיהי' [שיהיה] יניקה לק"נ [לקליפת נוגה] וממנה לקליפות הטמאות שק"נ [שקליפת נוגה] היא המפרדת בין הקדושה ובין כל קליפות טמאות ממש אבל אח"כ העבודה לברר ק"נ [קליפת נוגה] ולהפכה לקדושה כו' :

At first it had to be so, so that kelipas nogah could draw nourishment, and from it the impure keli-pos, for kelipas nogah is what separates between holiness and all the truly impure kelipos; but afterwards the service is to refine kelipas nogah and turn it into holiness, etc.

6 והנה בהסיר הערלה אז נעשה אב המון גוים שיתוספו ניצוצות להתכלל באלקות מחמת שלא יהי' [יהיה] מסך הנוגה וע"ז נאמר אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים.

Now, when the foreskin is removed, then he becomes “father of a multitude of nations,” for sparks are added to be included in G-dliness, since there is no screen of nogah. And about this it is said: “I — behold, My covenant is with you, and you shall be the father of a multitude of nations.”

אני זקף גדול כי אני אותיות אין שמלכות הוא הכתר וזקף גדול דהיינו כשהיא מתעלית למעלה כו'.

“I” [bears the cantillation] zakef gadol: for ani (“I”) has the letters of ayin (“nothing”), since Malchus (sovereignty) is Keser (the Crown); and zakef gadol [means] when it is raised upward, etc.

ופי' שע"י המילה הרי בריתי ממש אתך והיינו התגלות היסוד כי כל הפרסא הכל הוא בבחי' היסוד
בכל עולם יסוד אבא כו'

The explanation: through circumcision, “My covenant” itself is “with you,” that is, the revelation of Yesod (foundation). For the whole partition is entirely in the level of Yesod, in every world: Yesod of Abba, etc.,

עד סוף העשייה שנעשה ערלה ממש ובכריתת הערלה נעשה התגלות בריתי ממש אני זקף גדול כו'
להיות אתך ממש שורה ומתגלה למטה כמו למעלה.

down to the end of Asiyah, where it becomes an actual foreskin; and with the cutting of the foreskin there comes the revelation of “My covenant” itself — “I” with zakef gadol, etc. — to be truly “with you,” dwelling and revealed below as above.

(ור"ל [ורוצה לומר] שע"י כריתת הערלה יורד ונמשך מבחי, אני בבחי' יסוד כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכ"ז
[שכל זמן] שהערלה דבוקה לא נמשכו גלוי אורות עליונים ביסוד אלא הם סתומים למעלה כו' ובכריתת
הערלה נמשך בחי' אני אותיות אין בבחי' בריתי וכ"ז נמשך אתך ממש כו') :

(What is meant: through the cutting of the foreskin, [light] descends and is drawn from the level of “I” into the level of Yesod, as written in Etz Chaim that as long as the foreskin is attached, the revelation of the supernal lights is not drawn into Yesod, but they are closed off above, etc.; and with the cutting of the foreskin the level of ani, the letters of ayin, is drawn into the level of “My covenant,” and all this is drawn truly “with you,” etc.)

שרי אשתך לא תקרא שמה

שרי כי שרה שמה וגו'

Sarai your wife: you shall not call her name Sarai

1 שרי אשתך לא תקרא שמה שרי כי שרה שמה וגו'. הנה שינוי השם של שרה הוא להיות לה בחי' הולדה

“Sarai your wife: you shall not call her name Sarai, for Sarah is her name,” etc. Now, the change of Sarah’s name was so that she would have [the capacity of] giving birth,

כמארז”ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שרי לא תלד כו' וא”כ צ”ל הלא מעלת היו”ד גבוה מן ההי כי יו”ד חכמה הי' בינה.

as our Sages, of blessed memory, said: “Sarai does not give birth,” etc. If so, [the question] must be asked: is not the level of the yud higher than the hei? For yud is Chochmah (wisdom) and hei is Binah (understanding).

ונודע כי עיקר הולדה מבחינת חכמה לפי שחכמה בחי' אין והחכמה מאין כו'. משא”כ בינה נק' יש כו'.

And it is known that giving birth comes chiefly from the level of Chochmah, because Chochmah is the level of ayin (nothing), [as it is written,] “and Chochmah comes from ayin,” etc.; whereas Binah is called yesh (something), etc.

ואיך נהפוך הוא שלהיות לה כח ההולדה לוקח מאתה כח היו”ד וניתן לה כח ההי במקומו כו'.

So how is it turned around, that for her to have the power of giving birth, the power of the yud is taken from her and the power of the hei is given to her in its place, etc.?

והענין כי אברהם ושרה הם בחי' ח”ע [חכמה עילאה] וח”ת [וחכמה תתאה] כו' ששרש אברהם הוא בבחי' חכמה דאצי”.

And the explanation is that Avraham and Sarah are the levels of the higher Chochmah and the lower Chochmah, etc., for Avraham’s root is in the level of the Chochmah of Atzilus.

2 והנה למעלה כך הוא המדה עיקר ההולדה להיות מציאות הולדה חדשה הוא ע"י צמצום דוקא כי אם

הי' [היה] אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מתפשט

Now above, this is the rule: the essence of giving birth, so that a new existence is born, comes specifically through tzimtzum (contraction). For if the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, were to spread forth

כמו שהוא בבחי' א"ס לא הי' [היה] אפשר להיות שום התהוות מציאות כלל אפי' [אפילו] ע"י רבוא רבבות השתלשלות כי כשמו כן הוא אין סוף להתפשטותו וכי'.

as it is, in the level of the Infinite, it would not be possible for any existence at all to come into being, even through myriads upon myriads [of stages] of the chain of descending worlds (hishtalshelus); for as its name is, so it is: there is no end to its spreading forth, etc.

משא"כ למטה בבחי' שרה כו' הוא להיפך ממש שאם היה האור מתצמצם היה חשך והעלם והסתר גמור ועיקר התהוות המציאות הוא ע"י בחי' התפשטות והרחבה דוקא וכי'

Whereas below, in the level of Sarah, etc., it is the very opposite: if the light were contracted, there would be darkness, concealment and total hiddenness; and existence comes into being chiefly through the level of spreading forth and expansion specifically, etc.

(וכנודע בענין ג' קוצין של היו"ד שהקוץ התחתון מקור וכח הבינה תלוי בקוץ העליון כו').

(As is known concerning the three tips of the yud: the lower tip, the source and power of Binah, depends on the upper tip, etc.)

וכנודע בענין תמונת ב' ההי"ן. ומה שנתוסף לאברהם ה' אברם אינו מוליד כו' אברהם הוא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] כו'

And as is known concerning the shape of the two hei's. And as for the hei that was added to Avraham — "Avram does not beget," etc. — [although] Avraham is the level of the higher Chochmah, etc.:

היינו כמו שמפורש במקרא כי אב המון גוים כו' ע"ד בחי' הנפש אשר עשו בחרן בחי' העלאות מזלעו"ז [מזה לעומת זה] כו'.

That is, [it was] as is stated explicitly in the verse, "for [I have made you] the father of a multitude of nations," etc., in the manner of the level of "the souls they had made in Charan," the level of elevations from the opposing side (zeh le'umas zeh), etc.

אבל להולדת יצחק סט' [סטרא] דקדושה לא היה צריך כי אדרבה כל סטרא דקדושה בחי' ביטול ולא התפשטות כו'

But for the birth of Yitzchak, [who is of] the side of holiness, it was not needed; for on the contrary, the whole side of holiness is the level of self-nullification (bittul) and not of spreading forth, etc.

משא"כ לשרה נתוסף הה' ללידת יצחק כו' (ועי' לקמן פ' חיי שרה בד"ה יגלה לן טעמי) :

Whereas to Sarah the hei was added for the birth of Yitzchak, etc. (And see below, in Parshas Chayei Sarah, in the maamar beginning "Yegaleh lan ta'amei.")

בעצם היום הזה נימול אברהם וגו'

On that very day Avraham was circumcised

1 בעצם היום הזה נימול אברהם וגו'. להבין הקושיא שנזכר בספרים מפני מה לא מל אברהם א"ע [את

עצמו] קודם מאחר שקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואפילו עירובי תבשילין.

“On that very day Avraham was circumcised,” etc. [We need] to understand the question that is raised in the books: why did Avraham not circumcise himself earlier, since he kept the entire Torah before it was given, even eiruvei tavshilin?

ולהבין זה צ"ל תחלה ענין המילה דהנה כתיב לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי

תיבות] מילה וס"ת [וסופי תיבות] הוי"ה.

To understand this, we must first [explain] the matter of circumcision. For it is written, “It is not in heaven, that you should say, ‘Who will go up for us to heaven?’ (mi ya’aleh lanu hashamaymah)” — whose initial letters [spell] milah (circumcision) and whose final letters [spell] Havayah.

2 והענין דהנה תחלה כתיב ומלתם את ערלת לבבכם וכתיב ומל ה' אלקיך את לבבך ופ"י שיש ב' בחי

מילה האחת היא מלמטה למעלה שצריכים אנו למול את ערלת הלב והוא ענין התשובה

The explanation: first it is written, “You shall circumcise the foreskin of your heart,” and it is [also] written, “And Havayah your G-d will circumcise your heart.” The meaning is that there are two levels of circumcision. The first is from below upward: we must circumcise the foreskin of the heart, and this is the matter of teshuvah (return),

כמ"ש ושבת עד הוי"ה אלקיך בקיום התורה ומצות וארז"ל [ואמר רבותינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושין

תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין.

as it is written, “And you shall return unto Havayah your G-d,” through fulfilling the Torah and mitzvos. And our Sages, of blessed memory, said: “If Israel do teshuvah, they are redeemed; and if not, they are not redeemed.”

ואחר קבוץ גליות כתיב והביאך אל הארץ והטיבך כו'. והוא המילה שמלמעלה למטה ומל' את לבבך

And after the ingathering of the exiles it is written, "And He will bring you into the land... and He will do you good," etc. And this is the circumcision that is from above downward: "And Havayah will circumcise your heart."

(וזהו והטיבך מאבותיך בחי' מה רב טובך אשר צפנת כו' כי במשה שנולד מהול כתיב ותרא אותו כי טוב הוא כו')

(And this is [the meaning of] "And He will do you good more than your fathers": the level of "How great is Your goodness that You have hidden away," etc.; for regarding Moshe, who was born circumcised, it is written, "And she saw him, that he was good," etc.)

והיינו שבחי' מילה ראשונה שמלמטה למעלה היא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והאתעדל"ע [והאתערותא דלעילא] הוא הגלוי בחי' ומל' את לבבך כו'.

That is to say: the level of the first circumcision, which is from below upward, is an arousal from below; and the arousal from above is the revelation, the level of "And Havayah will circumcise your heart," etc.

והנה על מילה שניה הזאת שיהיה לאחר קבוץ גליות ולאחר קיום התורה כולה כתיב מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] מילה שהיא למעלה מבחי' התורה

Now, about this second circumcision, which will be after the ingathering of the exiles and after the fulfillment of the entire Torah, it is written, "Who will go up for us to heaven?" — the initial letters [spelling] milah — which is above the level of the Torah.

כי על התורה נאמר לא בשמים היא שהיא נשפלת למטה דוקא וכנז' [וכנזכר] בגמ' [בגמרא] שא"ר [שאמר רבי] יהושע אין משגיחין בבת קול מפני שאין התורה בשמים כ"א למטה הימנה ונקי' תורת הוי"ה

For about the Torah it is said, "It is not in heaven," for it is brought low, below, specifically. And [this is] as mentioned in the Gemara, that Rabbi Yehoshua said, "We pay no heed to a heavenly voice," because the Torah is not in heaven but only below it. And it is called "the Torah of Havayah,"

כי שם הוי"ה יו"ד צמצום ה' התפשטות ו' המשכה כו' שע"י נמשכה למטה אבל מילה הנ"ל היא למעלה משם הוי"ה עד שהיא בר"ת [בראשי תיבות] ושם הוי"ה הוא בס"ת [בסופי תיבות] וע"כ היא מבחי' ומדרגת השמימה.

for the Name Havayah [is]: the yud, tzimtzum (contraction); the hei, expansion; the vav, drawing down, etc. — through which it was drawn down below. But the circumcision mentioned above is above the Name Havayah, to the point that it is in the initial letters while the Name Havayah is in the final letters; and therefore it is of the level and rank of "to heaven" (hashamaymah).

ולמעלה מבחי' התורה שנשפלה למטה מבחי' שמים אלו. וע"י ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה מילה שנכרתו עליה של עשרה בריתות.

And [it is] above the level of the Torah, which was brought low, below, from the level of these heavens. And about this our Sages, of blessed memory, said: "Great is circumcision, for thirteen covenants were made over it."

פי' גדולה מילה היא בחי' המילה הגדולה שמלמעלה למטה (ע' [עיינן] במק"מ [במקדש מלך] על הזוהר ח"ג [חלק ג'] דר"ג ע"ב ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' קדושים בטעמי מצות מענין גדולה מילה) שימול ה' את לבבך

The meaning of "Great is circumcision" is: the level of the great circumcision, which is from above downward (see the Mikdash Melech on the Zohar, part 3, page 233b, and in the Likkutei Torah [of the Arizal], Parshas Kedoshim, in Taamei HaMitzvos, on the matter of "Great is circumcision") — that Havayah will circumcise your heart.

ולכן נכרתה ב"ג בריתות פי' כידוע שענין הכריתת ברית הוא למעלה מן השכל והדעת ע"ד ב' אוהבים שעושים כריתת ברית להיות אוהבים זע"ז [זה עם זה / זה על זה]

And therefore it was made with thirteen covenants. The explanation, as is known, is that the matter of making a covenant is above reason and knowledge, like two who love each other, who make a covenant to be loving to one another;

דהיינו שיוכרח להיות אוהבו אף אם לא היה נמשך אצלו אהבה זו אליו אח"כ מצד השכל והדעת מ"מ מכריח א"ע [את עצמו] לאהבה בבחינה שלמעלה מהשכל והדעת.

that is, that he will be bound to love him: even if afterward this love for him would not arise in him on account of reason and knowledge, nevertheless he compels himself to love, on a level that is above reason and knowledge.

וכך כדי להיות גילוי והמשכה בחי מילה הגדולה הנ"ל (שהוא בחי מה רב טובך כו')

And so too, in order that there be a revelation and drawing down of the level of the great circumcision mentioned above (which is the level of "How great is Your goodness," etc.),

הוא ע"י י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהן למעלה מהחכמה והשכל ולכך היא למעלה מבחי שם הוי"ה ולמעלה מבחי תורה

it is through the Thirteen Attributes of Mercy, which are above Chochmah (wisdom) and intellect; and therefore it is above the level of the Name Havayah and above the level of Torah

(כמו ש"יג מדה"ר [מדות הרחמים] הן בחי שלמעלה מהתורה ולכן שם הוא סליחת עון) וע"ז נאמר עד יעבור עמך הוי"ה פי' עד יעבור בבחי שלמעלה משם הוי"ה (וגם כ"יג מדה"ר [מדות הרחמים] כתיב) [כתיב] ויעבור כו').

(just as the Thirteen Attributes of Mercy are a level that is above the Torah, and therefore it is there that sin is forgiven). And about this it is said, "Until Your people pass over, Havayah"; meaning, "until [they] pass over" into the level that is above the Name Havayah. (And regarding the Thirteen Attributes of Mercy, too, it is written, "And [He] passed," etc.)

והנה בזה יובן ענין שאברהם קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ולא קיים מצות מילה מפני שרצה להגיע לאותה מילה גדולה שמלמעלה למטה.

Now with this can be understood the matter that Avraham kept the entire Torah before it was given, yet did not keep the mitzvah of circumcision: because he wanted to attain that great circumcision which is from above downward.

ולכך קיים כל התורה כולה שלמטה מאותה מילה ואח"כ זכה לאותה מילה גדולה שמלמעלה.

Therefore he kept the entire Torah, which is below that circumcision, and afterward he merited that great circumcision which is from above.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] נמול אברהם ולא כתיב וימל א"ע [את עצמו] כמ"ש תחלה גבי מילת ישמעאל ומקנת כספו דכתיב וימל כו'

And this is why it says, "Avraham was circumcised," and it is not written, "And he circumcised himself," as it is written earlier regarding the circumcision of Yishmael and those purchased with his money, where it is written, "And he circumcised," etc.

לפי שהיא המילה שמלמטה כדכתיב ומלתם את ערלת לבבכם אבל אברהם זכה לגילוי בחי' ומל' ה' את לבבך ע"כ נאמר נמול אברהם כו'.

For that is the circumcision from below, as it is written, "You shall circumcise the foreskin of your heart." But Avraham merited the revelation of the level of "And Havayah will circumcise your heart"; therefore it says, "Avraham was circumcised," etc.

וזהו בעצם היום הזה נמול פי' בעצמיות של היום הזה ויום הזה הוא היום שכולו ארוך שכולו טוב כו'.

And this is [the meaning of] "On that very day (be'etzem hayom hazeh) he was circumcised": that is, in the very essence of this day. And "this day" is the day that is entirely long, that is entirely good, etc.

והעצמיות של היום הזה היינו אותו הגילוי הגדול שיהי' [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] גילוי בחי' רב טובך וזהו שכולו טוב וכשנתגלה לו בחי' העצם של היום הזה אז נמול אברהם כו':

And the essence of this day is that great revelation which will be in the time to come: the revelation of the level of "Your great goodness." And this is [the meaning of] "entirely good." And when the level of the essence of this day was revealed to him, then Avraham was circumcised, etc.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/lech-lecha/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok